

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

The association between school discipline and self-control from preschoolers to high school students : a three-level meta-analysis / [Vztah mezi školní disciplínou a sebekontrolou od předškoláků po studenty středních škol : tří-úrovňová metaanalýza] / Jian-Bin Li, Shan-Shan Bi, Yayouk E. Willems, Catrin Finkenauer -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Review of educational research -- ISSN 0034-6543 -- Roč. 91, č. 1 (February) (2021), s. 73-103.

Studie založená na analýze 68 výzkumů na téma sebekontrola ve škole jako jeden ze zásadních faktorů v rozvoji dětí a adolescentů. Zabývala se individuálními rozdíly týkajícími se sebekontroly, protože školní prostředí a školní kázeň jsou kritické faktory, které ji efektivně ovlivňují. Existující výsledky jsou různé, jak metaanalýza ukazuje. Diskutována je sebekontrola u předškoláků po studenty středních škol. Výsledky se liší podle typů výzkumu, typů sebekontroly a věku respondentů, ale vždy poukazují na důležitou roli školní kázně v rozvoji sebekontroly u dětí a mládeže.

kázeň ; předškolní dítě ; žák ; mateřská škola ; základní škola ; střední škola ; chování žáka ; sebeovládání ; analýza vědecké literatury ; klima školy ; působení ; sebekázeň

<http://katalog.npmk.cz/documents/520589>

2.

Each from their own soil : an exploration of the creation of two Steiner schools in 1980s Victoria, Australia / [Každá ze své vlastní půdy : založení dvou waldorfských škol ve státě Viktoria v Austrálii v 80. letech 20. stol.] / Tao Bak -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Paedagogica historica -- ISSN 0030-9230 -- Roč. 57, č. 6 (December) (2021), s. 638-656.

Článek se soustřeďuje na dvě waldorfské školy "první generace", založené na pedagogice R. Steinera, které vznikly v Austrálii v 80. letech 20. století. V té době získávala Steinerova pedagogika v Austrálii stále více popularity, takže počet škol vzrostl z 5 na 31. Zakládaly je většinou skupinky rodičů a učitelů, kteří je začali sami vést i v nich vyučovat na platformě nových filozofických a edukačních způsobů. Každá z nich vyrůstala "ze své vlastní půdy", ale měly mezi sebou navázány kontakty, neboť je spojovala společná myšlenka i společná vize pro budoucnost.

waldorfská pedagogika ; dějiny školství ; historické hledisko ; alternativní škola ; dějiny pedagogiky ; vyučující personál ; rodiče ; Steiner, Rudolf, ; Steiner, Rudolf, ; Austrálie ; Victoria ; waldorfské školy ; 1980-

<http://katalog.npmk.cz/documents/520817>

3.

Komparácia profesijných štandardov Slovenskej republiky, Českej republiky a Ruskej federácie / [Comparison of professional standards of the Slovak Republic, the Czech Republic and the Russian Federation] / Ivan Pavlov, Marian Valent -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pedagogické rozhľady : odborný-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 30, č. 7 (2021), s. 24-30.

Autoři příspěvku se věnují problematice standardů a jejich vlivu na profesní rozvoj učitelů. Podstatnou částí příspěvku je komparace slovenských standardů se standardy českými a ruskými, přičemž autoři upozorňují na skutečnost, že jednotlivé sledované země se liší i v tom, jak standard v učitelské profesi chápou (jako kompetence učitele, anebo jako hodnotící či rozvojové nástroje).

profesní standardy učitelů ; komparace ; pedagogické povolání ; způsobilost ; učitel ; hodnotící kritérium ; odborný rozvoj zaměstnanců ; Slovensko ; Česko ; Rusko (federace)

<http://katalog.npmk.cz/documents/521069>

4.

Kresba postavy a možnosti jej využitia v psychodiagnostike = Human figure drawing and possibilities of its use in psychodiagnostics / [] / Eva Farkašová, Petra Ferencíková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa -- ISSN 0555-5574 -- Roč. 54, č. 2 (2020), s. 119-130.

Přehledová studie nástrojů a hodnocení kresby lidské postavy jako diagnostického nástroje kognitivního vývoje u dětí. Autorky krátce popisují testy od Draw-a-Man testu z r. 1926 do současnosti. Hovoří o validitě testů a jejich prezentovaném vztahu k diagnostice inteligence. Závěrečná část se věnuje využití testů v rámci ověřování školní zralosti a jejich užití k projektivní diagnostice v psychologii a psychiatrii.

psychodiagnostika ; kresba ; test schopností ; test inteligence ; kognitivní test ; kognitivní vývoj ; grafomotorika ; validita ; přehledová zpráva ; historické hledisko ; školní zralost ; projektivní test ; kresba postavy

<http://katalog.npmk.cz/documents/521026>

5.

MABEL - multijazyková batéria testov ranej gramotnosti založená na dôkazoch = MABEL - evidence based multilanguage assessment battery of early literacy / [] / Marína Mikulajová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa -- ISSN 0555-5574 -- Roč. 53, č. 2 (2019), s. 134-146.

Článek seznamuje s testy čtení a psaní MABEL (Multilanguage Assessment Battery of Early Literacy) a studii, které testy aplikovaly a ověřovaly. Soubor testů je dostupný v několika evropských jazycích a tvoří je testy fonemického uvědomování, rychlého automatického pojmenování (RAN), znalosti písmen a testy čtení. Testy se zakládají na Jednoduchém modelu čtení (Gough, Tunmer, 1896) a dle jejich autorů je jejich výhodou možnost srovnávat nabývání schopnosti čtení a psaní u dětí z různých jazykových skupin a u dětí bilingvních, dětí s odlišným mateřským jazykem a pod.

čtení ; psaní ; kognitivní vývoj ; kognitivní test ; test schopností ; výzkum ; longitudinální výzkum ; bilingvismus ; multilingvismus ; srovnávací psychologie ; srovnávací analýza ; srovnávací výzkum ; validita ; Jednoduchý model čtení

<http://katalog.npmk.cz/documents/520908>

6.

Monitoring elementary school teachers' approaches to handling bullying among students / [Sledování přístupu učitelů základních škol k řešení šikany mezi žáky] / Michal Novocký, Mário Dulovics, Štefan Petrík -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [19], č. 3 (vol.65) (2021), s. 213-223.

Cílem studie bylo zmapovat preferované přístupy učitelů k potlačení šikany mezi žáky. Výzkumu se zúčastnilo 696 učitelů druhého stupně základní školy. Jejich průměrný věk byl 46,53 let a průměrná délka jejich praxe byla 21,10 let. Výsledky byly rozděleny do několika oblastí: práce s agresorem, ignorování incidentu, přizvání dalších kolegů ke spolupráci, práce s obětí šikany, ukázkování agresora. Přístup učitelů byl sledován podle dosaženého vzdělání, pracovních zkušeností, absolvování školení v problematice šikany, pozice třídních učitelů, genderu. Ve výsledných hodnotách však byly rozdíly v přístupu k řešení šikany u jednotlivých skupin zanedbatelné. Také se nepotvrdila přímá závislost mezi prací s agresorem jako preferovaného přístupu k šikaně a délkou praxe učitelů. Doplněno tabulkami s podrobnými výsledky.

základní škola ; učitel ; výchovně vzdělávací praxe ; žák ; chování žáka ; nesprávné chování ; šikanování ; postoj učitele ; interpersonální vztahy ; vztahy mezi vrstevníky ; řešení konfliktů ; pedagogická dovednost

<http://katalog.npmk.cz/documents/520957>

7.

Mothers and higher education : balancing time, study and space / [Matky a vysokoškolské vzdělávání : jak vybalancovat čas, studium a prostor] / Louise Webber, Harriet Dismore – eng

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 45, č. 5-6 (June-August) (2021), s. 803-817.

Rovnováha mezi vysokoškolským vzděláním, studiem, rodinným životem a profesní rolí je pro mnoho studentek složitým úkolem. Podpora rodiny, pracovní závazky a pocity viny mohou mít vliv na to, jak si matky vyhražují čas a prostor pro rodinný život a jak pro studium. Článek čerpá z kvalitativního výzkumu s doktorandkami, aby prozkoumal jejich využití času a prostoru a analyzoval roli, kterou rodina hraje při jejich podpoře. Zjištění odhalují faktory, které mohou působit jako překážka úspěchu ženy a zdůrazňují určité strategie, které matky používají k nalezení času a prostoru ke studiu. Dokument zdůrazňuje důležitou roli ekonomického, sociálního, kulturního a emocionálního kapitálu v rodině.

rodina ; rodinné prostředí ; vysokoškolské studium ; doktorské studium ; žena ; zaměstnaná matka ; podmínky učení ; studentský život ; gender ; sociální percepce ; vnímání role ; rodinné vztahy ; rodinný život ; studijní podmínky

<http://katalog.npmk.cz/documents/520748>

8.

Navigating blended learning, negotiating professional identities / [Zavedení kombinované výuky, vyjednávání profesních identit] / Natalie-Jane Howard -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Journal of further and higher education -- ISSN 0309-877X -- Roč. 45, č. 5-6 (June-August) (2021), s. 654-671.

V reakci na rychlý rozvoj vzdělávacích technologií a snahou nabídnout flexibilní vzdělávací možnosti je implementace kombinované výuky rostoucím trendem v současném vysokoškolském vzdělávání. Byl však proveden pouze omezený výzkum profesních identit vysokoškolských pedagogů, kteří procházejí touto značnou změnou ve své pedagogické praxi. V textu je představeno pět souvisejících témat profesní identity a zjištění odhalují významné složitosti a nejistoty, kterým čelí pedagogové v hybridních způsobech výuky. Vyvolávají u pedagogů nesoulad se zavedenými pedagogickými přesvědčeními a narušení profesních schopností. V závěru článku autorka porovnává svá zjištění s relevantními studii a řešením důsledků pro zavádění smíšených modelů výuky.

vysoká škola ; vysokoškolské studium ; student ; vysokoškolský pedagog ; postoj učitele ; profesní standardy učitelů ; odborný rozvoj zaměstnanců ; profesní příprava ; forma výuky ; blended learning ; didaktické využití počítače ; vyučovací metoda ; hybridní forma ; online výuka

<http://katalog.npmk.cz/documents/520734>

9.

Nerovná cesta do dospelosti : špecifiká obdobia vynárajúcej sa dospelosti v kontexte identity, práce a partnerských vzťahov = Not so straightway to adulthood : specifics of emerging adulthood period in context of identity, work and romantic relationships / [] / Veronika Kohútová, Mária Dědová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa -- ISSN 0555-5574 -- Roč. 53, č. 2 (2019), s. 89-102.

Článek se věnuje konceptu vynořující se dospělosti (emerging adulthood), jeho charakteristikám a změnám v životě, které přináší, a uplatnitelnosti konceptu na Slovensku. Období, které je zpravidla definováno jako vývojová fáze osob ve vyvinutých zemích mezi 18 a 29 lety života. Charakteristická je pro něj tvorba (hledání) identity, nástup do vysokoškolského studia, zapojení do pracovního života a utváření partnerských vztahů. Autorky uvádějí některé údaje ze Slovenska, které mohou sloužit jako indikátory existence fáze vynořující se dospělosti u Slováků.

dospělost ; životní cyklus ; příprava na život v dospělosti ; mladí dospělí ; manželství ; profesní dráha ; volba povolání ; volba studijního oboru ; vysokoškolské studium ; sociální role ; vývojová psychologie ; identita ; Slovensko ; vynořující se dospělost ; partnerské vztahy

<http://katalog.npmk.cz/documents/520709>

10.

Porozumenie vetám u slovensky hovoriacich detí vo veku od desať do štrnásť rokov = Sentence comprehension of Slovak-speaking children aged 10 to 14 / [] / Jana Marková, Romana Šnauková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Psychológia a patopsychológia dieťaťa -- ISSN 0555-5574 -- Roč. 53, č. 2 (2019), s. 75-88.

Výzkum poslechového porozumění větám u dětí od 10 do 14 let ve slovenštině (zdravé děti se slovenským mateřským jazykem). Využit byl Test porozumenia vetám (Marková et al., 2015), kde je porozumění ověřováno správným přiřazením obrázku k vyposlechnuté větě. Krátký teoretický úvod seznamuje se specifiky slovenštiny, autorky dále popisují metodiku a výsledky srovnávají s výsledky výzkumů u mladší (8-10 let) a starší (18-49 let) skupiny.

lingvistika ; poslechové porozumění ; věta ; slovenština ; syntax ; výzkum ; starší školní věk ; Slovensko ; věk 10-14

<http://katalog.npmk.cz/documents/520711>

11.

The relationships between critical thinking and creativity among university students in contemporary education: empirical analysis of gender differences / [Vztahy mezi kritickým myšlením a kreativitou vysokoškoláků v současném vzdělávání: empirická analýza genderových rozdílů] / Ivanna Shubina, Piotr Kwiatek, Atik Kulakli -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [19], č. 3 (vol.65) (2021), s. 87-98.

Studie se zaměřuje na genderové rozdíly v kritickém myšlení a kreativitě vysokoškolských studentů s dopadem na jejich akademický výkon. Data získaná od 220 studentů z Kuvajtu byla porovnána s jejich výkony v různých studijních oblastech. Z výsledků vyplynuly genderové rozdíly a zároveň bylo zjištěno, že s mírou kreativity a kritického myšlení souvisí i sebevědomí studentů a kvalita vztahu mezi kritickým myšlením a tvořivostí. Jedná se o první studii, která si klade za cíl objevit možnosti identifikace pohlaví na základě prokázaných kognitivních dovedností.

student ; univerzita ; vysokoškolské studium ; empirický výzkum ; tvořivost ; poznávací proces ; poznávací schopnost ; gender ; srovnávací analýza ; Kuvajt ; kritické myšlení

<http://katalog.npmk.cz/documents/520956>

12.

Research about inclusive education in 2020 - How can we improve our theories in order to change practice? / [Výzkum o inkluzivním vzdělávání v r. 2020 - jak můžeme zlepšit teorii, abychom mohli změnit praxi?] / Claes Nilholm -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: European journal of special needs education -- ISSN 0885-6257 -- Roč. 36, č. 3 (August) (2021), s. 358-370.

Existuje velké množství literatury o inkluzivním vzdělávání, avšak v této oblasti není zaznamenán větší pokrok. Ukazuje se potřeba kritického pohledu na inkluzivní vzdělávání, ale i pohled na dosažené pozitivní výsledky. Neexistuje totiž dostatek teorií, které by empiricky prokázaly, že jsou užitečnými nástroji pro inkluzivní praxi. Uvedeny jsou dva příklady ze Švédska, jeden z úrovně školy a druhý z úrovně třídy, které ilustrují potenciál případových studií k rozvíjení teorie v této oblasti výzkumu.

inkluzivní vzdělávání ; cíl výuky ; efektivnost vzdělávání ; speciální vzdělávací potřeby ; teorie ; praxe ; případová studie ; výzkum ; Švédsko ; inkluze ; pokrok

<http://katalog.npmk.cz/documents/520759>

13.

Rol' vospitatelja detskogo sada v iniciirovanii i preodolenii social'nogo isključenija / [Role pedagoga v mateřské škole v iniciování a předcházení sociálního vyloučení] / Galina Vjačeslavovna Semenova, Sevil' Afrasjabovna Vekilova, Julija Jevgen'jevna Guseva -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy: 9

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 93, č. 11 (2021), s. 22-29.

Článek popisuje roli předškolního pedagoga v životě dítěte a chování tohoto pro dítě velmi důležitého dospělého při vytváření i překonávání sociální exkluze. Popisuje typy a formy

sociálního vyloučení z dětského kolektivu v mateřské škole a také faktory v chování pedagoga, které napomáhají projevům vyloučení. Učitelky v MŠ určují v životě dítěte pravidla, která považuje vně své rodiny za normu. Autorky zmiňují i šikanu a mobbing.

předškolní dítě ; mateřská škola ; učitel ; role učitele ; sociální vyloučení ; pedopsychologie ; norma ; chování učitele ; šikanování ; Rusko ; mobbing

<http://katalog.npmk.cz/documents/520783>

14.

Sociálne zázemie absolventov slovenských vysokých škôl - vzdelanie rodičov a partnera / [Social background of Slovak university graduates - education of parents and partner] / František Blanár -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Academia : súčasnosť a perspektíva vysokých škôl -- ISSN 1335-5864 -- Roč. 32, č. 2-3 (2021), s. 11-20.

Údaje prezentované v příspěvku vycházejí primárně z dat získaných prostřednictvím sociologického průzkumu o uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce, který byl realizován na přelomu let 2019 a 2020. V době výzkumu měli respondenti pět let, resp. rok od ukončení studia (v letech 2014 a 2018) a díky tomu měli již určitý kontakt s trhem práce. Cílem studie je poskytnout pohled na to, do jaké míry může být považována úroveň dosaženého vzdělání rodičů za zásadní determinant stupně dosaženého vzdělání jejich dětí a do jaké míry ovlivňuje stupeň vzdělání výběr životního partnera.

absolvent vysoké školy ; vysoká škola ; univerzita ; sociální postavení ; socioekonomický status ; sociální prostředí ; vzdělání ; stupeň vzdělání ; rodiče ; rodina ; rodinné prostředí ; působení ; sociologický výzkum ; výsledek výzkumu ; uplatnění ; trh práce ; zaměstnání ; Slovensko ; partnerské a rodinné vztahy ; partnerský výběr ; partner ; 2019-2020 ; 2014 ; 2018

<http://katalog.npmk.cz/documents/521038>

15.

Wie kommt Forschung an Schulen? / [Jak se výzkum dostává do škol?] / Klaus Zierer -- ger
In: Pädagogische Führung : Zeitschrift für Schulleitung und Schulberatung -- ISSN 0939-0413 -- Roč. 31, č. 1 (2020), s. 4-7.

Autor článku se při rozboru možností, jak a v jakých případech lze do školního vyučování zavádět výzkumné projekty, opírá o ideje a praktické náměty publikace Viditelné učení od Johna Hattieho. Článek je teoretickou statí uvádějící číslo časopisu, jež se zabývá implementací výzkumu do základních a středních škol.

výzkum ; výzkumný projekt ; základní škola ; střední škola ; badatelsky orientovaná výuka ; dílo ; teorie ; Hattie, John, ; Hattie, John,

<http://katalog.npmk.cz/documents/520773>